KRISTU L-QASSIS IL-KBIR ĦANIN U DEN TA' FIDI (LHUD 3,1-3; 14)

Mons. Lawrenz Sciberras

"Ħuti qaddisin li għandkom sehem fis-sejħa tas-sema, aħsbu f'Ġesù, l-appostlu u l-qassis il-kbir tar-reliġjon li aħna nistqarru. Hu kien fidil ma' dak li ħatru kif kien ukoll Mosè fid-dar kollha ta' Alla. Issa dan Ġesù kien meqjus li jistħoqqlu glorja daqshekk aqwa minn dik ta'

Mosè daqskemm aktar ħaqqu ġieħ il-bennej mid-dar li jkun bena". "Għax aħna għandna sehem fi Kristu, jekk inżommu sħiħa sal-aħħar it-tama li kellna fil-bidu".

Ħanin u den tal-fidi

Fl-aħħar tal-kapitlu tnejn ta' l-ittra lil-Lhud, l-awtur jitkellem minn Kristu qassis il-kbir u jżid miegħu żewġ kwalitajiet qawwijin b'ħafna tifsir: Dawn huma (a) ħanin, u (b) fidil. Kristu "kellu jkun jixbah lil ħutu f'kollox, biex ikun il-qassis il-kbir, **ħanin u fidil f'dak** li għandu x'jaqsam ma' Alla, u biex ipatti għal dnubiet il-poplu". (Lhud 2,17). Ta' min josserva hawn li dawn iż-żewġ aġġettivi ma jfissrux xi virtù individwali bħal ngħidu aħna il-kuraġġ, il-paċenzja, il-prudenza, imma għandhom x'jaqsmu ma' relazzjonijiet bejn il-persuni. Wieħed ikun ħanin ma' xi ħadd ieħor u l-istess fidil jew ta' kelma ma' xi ħadd ieħor ukoll. Mela żewġ kwalitajiet verament saċerdotali.

Dawn huma żewġ kwalitajiet marbutin mal-patt. "Fidil" mela jirrigwarda dik il-kapaċità li tressaq in-nies f'relazzjoni ma' Alla. "Ħanin" jesprimi dik il-kapaċità l-oħra li tifhem, taħfer u tagħder, mela li tgħin lil aħwa tant fil-bżonn. Hekk kien tassew Ġesù, il-qassis il-kbir, mimli sax-xfar fidi li ma tiċċaqlaqx, u xejn anqas imfawwar ħniena lejn il-bnedmin kollha. Il-paġni tal-Vanġelu jikkonfermaw waħda sew dan li qegħdin ngħidu. Anke fl-Atti tal-Appostli, Pietru

jikkonferma dan kollu: "Dan Ġesù għadda jagħmel il-ġid u jfejjaq lil dawk kollha li kienu maħkuma mix-xitan" (Atti 10,38). Dawn iż-żewġ kwalitajiet f'Ġesù, huwa kompla jorbothom sħiħ miegħu permezz tal-mewt u tal-glorifikazzjoni li kiseb fil-qawmien.

Tifsira sħiħa: Den ta' fidi

Fil-kapitlu 3 vers 2 l-awtur jikteb hekk: "Hu kien fidil ma' dak li ħatru kif kien ukoll Mosè fid-dar kollha ta' Alla". F'din il-kwotazzjoni il-Grieg jaqra *piston* li għandha tiġi tradotta den ta' fidi. Meta wieħed jittraduċi *pistos* bil-kelma fidil, il-verb ikun qed jagħmlu fil-passat. Mela hekk wieħed ikun iħares lejn Ġesù bħala persuna tal-imgħoddi, fidil, u leali lejn il-missjoni li Alla l-Missier fdalu biex ikompliha sal-aħħar. Hawn ir-riferenza hija għall-passjoni.

Fil-Grieg però hemm il-parteċipju preżent. L-awtur ma jistedinx biex wieħed jikkontempla lil Ġesù kif kien fl-imgħoddi, imma kif inhu ILLUM, issa, mela gglorifikat, tant li jirrivela lilu nnifsu den ta' fidi, tafdah u ta' awtorità. Bil-qawmien tiegħu mill-**mewt Alla ppreżenta lil Ibnu lilna lkoll bħala den ta' fidi.** Hekk ukoll saħħaħ dan San Pawl fl-Arjopagu lil dawk li kienu preżenti "Għax hu għażel jum li fih għandu jagħmel ħaqq ġust mid-dinja permezz ta' bniedem li ħatru hu; u ta' dan kollu ta prova quddiem kulħadd billi lilu qajmu mill-imwiet" (Atti 17,31). Din hija kwalità ta' fedeltà li Ġesù fil-fatt għandu fil-milja kollha tagħha issa li huwa gglorifikat.

Den ta' fidi f'rapport ma' Alla

Biex isaħħaħ u jippreċiża aktar il-ħsieb tiegħu l-awtur jagħmel xebh ma' Mosè, mhux le dwar il-fedeltà tiegħu għaliex din kienet għada mhux perfetta (Dt 32, 50-51). Il-ġrajja qiegħda f'Numri 12. Il-kuntest huwa dwar l-awtorità li kellu Mose vis-a-vis oħtu Marija u ħuh Aron (Num 12,1-2) kif ukoll ir-rwol ta' medjazzjoni fejn tidħol il-kelma ta' Alla. Hawn dehret l-għejra fl-aqwa tagħha bejn l-aħwa. Il-Mulej sema' sew din il-ġlieda u wieġeb bil-qawwa kollha:

"Isimgħu kliemi:

Jekk xi ħadd minnkom ikun profeta,

Jiena l-Mulej nidhirlu f'viżjoni,

u nkellmu fil-ħolm.

Mhux hekk ma' Mosè l-qaddej tiegħi,

il-bniedem li fdajtlu dari". (Num 12, 6-7).

L-awtur tal-ittra qabad din l-espressjoni. Alla kkastiga lil Marija minħabba l-kontestazzjoni tagħha lejn ħuha Mosè u ġġiddmet. U sabiex tfiq mill-ġdiem, Marija kellha bżonn l-għajnuna ta' ħuha Mosè. Hawn ukoll Mosè deher fidil mal-missjoni li fdalu Alla.

L-awtur tal-ittra ried issa joħroġ fil-beraħ lil Ġesù bħala Mosè l-ġdid li huwa tassew den tal-fidi mal-missjoni li fdalu Alla Missieru. Il-provi jidhru sew fil-Vanġelu: "In-nies baqgħu mistagħġbin bil-mod tat-tagħlim tiegħu, għax beda jgħallimhom bħal wieħed li għandu s-setgħa, u mhux bħall-kittieba" (Mk 1,22). Din is-setgħa sabet il-quċċata tagħha fid-diskors tal-Muntanja: "Smajtu x'intqal lin-nies… imma jien ngħidilkom" (Mt 5,21-22.27-28.31-32.33-34.38-38.43-44).

Din is-setgħa kompliet issib il-milja sħiħa tagħha fil-qawmien glorjuż ta' Ġesù, qawmien li ma hawnx impar tiegħu. Alla ppreżenta lil Ibnu kollu fedeltà biex ikun għalina ta' sostenn sħiħ u qawwi għalina l-bnedmin mexjin warajh dejjem u fi żgur.

Bennej ta' dar

L-awtur tal-ittra issa jgħaddi għal ħsieb ieħor dwar Ġesù, fejn japplikalu t-titlu ta' **"bennej ta' Dar",** kwalifika li ma ġietx mogħtija lil-leġislatur Mosè. (Lhud 3,3). Dan Mosè lil Alla bnielu biss għarix ċkejken ħafna, sempliċement għata biex ġo fih toqgħod u tistkenn l-arka tal-patt. Ġesù, iben David, dejjem skont il-profezija ta' Natan, kellu jibni hu d-dar lil Alla: "Huwa jibni dar

lil ismi" (2 Sam 7,13). "Hu jibnili dar, u jiena nsaħħaħ it-tron tiegħu għal dejjem" (1 Kron 17,12).

Huwa Kristu biss u waħdu dan il-bennej tad-dar ta' Alla Missieru. Meta Ġesù keċċa l-bejjiegħa mit-tempju u l-kbarat b'rabja kbira fuqhom talbuh jgħidilhom minn fejn ġab dik is-setgħa li jagħmel dan Ġesù weġibhom: "Ħottu dan is-santwarju u fi tlitt ijiem nerġa' ntellgħu". (Ġw 2,19). L-evanġelista però li kkontempla sew dwar din il-ġrajja u kliem Ġesù iżid: "Iżda hu tkellem fuq it-tempju tal-ġisem tiegħu" (Ġw 2,21). Mela t-tempju ta' Ġerusalemm kien simbolu tal-ġisem glorjuż ta' Ġesù. U Ġesù bena tassew din id-dar bil-qawmien glorjuż tiegħu.

Qaddej u Iben

Però, dejjem f'xebh ma' Mosè, Ġesù jisboq lil dan il-personaġġ tat-Testment il-Qadim bil-bosta u bosta aktar. Ara x'jikteb: "Issa dan Ġesù kien meqjus li jistħoqqlu glorja daqshekk aqwa minn dik ta' Mosè daqs kemm aktar ħaqqu ġieħ il-bennej mid-dar li jkun bena." (Lhud 3,3). L-awtur tal-ittra, dejjem biex ikompli joħroġ għad-dawl is-supremazija ta' Ġesù fuq Mosè, jagħmel użu minn żewġ kelmiet differenti ħafna minn xulxin.

L-awtur lil Mose isejjaħlu "qaddej", *therapion* li kompla x-xogħol afdat f'idejh. Niftiehmu ma sejjaħlux skjav *doulos*. "Qaddej" huwa titlu wisq aktar għoli minn skjav. Lil Ġesù però, l-awtur sejjaħlu "IBEN". Hawn klimaks tassew qawwi. Skjav, qaddej, Iben! U dan dejjem skont l-oraklu tal-profeta Natan (2Sam 7,14; 1 Kron 17,13). Il-konferma ta' Ġesù bħala iben, toħroġ waħda sew fil-beraħ waqt il-magħmudija ta' Ġesù fix-xmara Ġordan: **"Dan hu Ibni l-għażiż**: fih sibt il-għaxqa tiegħi" (Mt 3,17; 17,5 u paralleli). Mela inkwantu Ġesù huwa " Iben" dan għandu seta' aktar fuq id-dar ta' Missieru.

Minn dan għalhekk jidher waħda sew kemm l-awtur tal-ittra lil-Lhud jinsisti fuq is-saċerdozju ta' Ġesù: esseri den tassew ta' fidi, u ħanin lejn ħutu l-bnedmin.